

пед. наук, проф. М. К. Шеремет. – 3-тє вид., перероб. та допов. – Київ: Слово, 2015. – 664 с.

Еляна Данілавічюте

ЛОГОПСИХОДІАГНОСТИКА

(від давньогр. *λογος* – вчення, *Ψυχη* – душа, характер, *διαγνωστικός* – здатний розпізнавати) – галузь логопсихології, що розробляє теоретичні аспекти та інструменти визначення якісної та кількісної оцінки рівня психо-мовленнєвого розвитку осіб з порушеннями мовлення.

Л. забезпечується якісною взаємодією фахівців на рівні інклюзивно-ресурсного центру, закладу дошкільної чи шкільної загальної середньої освіти. Результати Л. допомагають ефективному прогнозуванню індивідуально та колективно діючих методів і прийомів, створенню оптимальних умов для всебічного розвитку дітей, сприяють найліпшій компенсації мовленнєвих порушень, підвищенню загальної ефективності освітнього процесу (див. Логопсихологія, Порушення мовлення).

Лит.: Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Комунікативний компонент мовленнєвої діяльності у дітей: діагностичний комплекс: навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2020. 124 с.

Юлія Рібцун

ЛОГОПСИХОЛОГІЯ (від давньогр. *λογος* – вчення, *Ψυχη* – душа, характер) – гуманітарна наукова дисципліна, галузь спеціальної психології, що вивчає психологічну своєрідність

осіб з порушеннями мовлення. Л. з нейро- та психолінгвістичних позицій поглиблено досліджує етіологію та патогенез наявного у особистості психо-мовленнєвого порушення, структуру її психологічних особливостей, механізми соціальної адаптації, забезпечує створення науково обґрунтованих методик логопсиходіагностики (Ю. В. Рібцун), зважений добір та ефективно застосування психологічних технологій у комплексній роботі (див. Логопедія, Логопсиходіагностика, Нейролінгвістика, Порушення мовлення).

Лит.: 1. Конопляста С. Ю, Сак Т. В. Логопсихологія : навч. посіб. К. : Знання, 2010. 293 с. 2. Рібцун Ю. В. Логопсихокompенсаційна робота з молодшими школярами з тяжкими порушеннями мовлення // Педагогіка XXI століття: сучасний стан та тенденції розвитку : колект. монографія : у 2 ч. Ч. 2 / відп. за вип. О. Є. Карпенко. Львів–Торунь : Ліга-Прес, 2021. С. 886–915.

Юлія Рібцун

ЛОГОФОБИЯ (від гр. *logos* – мовлення, *phobos* – страх) – невротична особистісна реакція на мовленнєвий розлад (найчастіше заїкання) у вигляді страху мовленнєвого спілкування (див. Заїкання, Порушення мовлення).

Л., через відсутність явних причин виникнення, провокує гострі емоційні реакції на порушення мовлення, викликає тривожність, пригніченість, апатію, загальне психоемоційне напруження. Л. при заїканні, особливо у школярів і підлітків, проявляється у нав'язливих переживаннях з приводу можливого виникнення мовленнєвих

судом, що знаходить своє вираження в різкому обмеженні чи повному уникненні комунікативних ситуацій, відмові усно відповідати перед усім класом тощо (див. Судоми).

Л. має непостійний характер і водночас тенденцію до поступового зростання динаміки страху мовлення: а) початкова стадія характеризується тим, що Л. з'являється при безпосередньому контакті з патогенним (умовно-патогенним) фактором; паралельно з цим виникають короточасні гіпотімії, невдоволення собою та власним мовленням; б) помірна стадія проявляється в тому, що Л. виникає вже при очікуван-

ні контакту з патогенною ситуацією, яке супроводжується субдепресивною симптоматикою (стійка гіпотімія, відчуття мовленнєвої неповноправності); в) виражена стадія Л. виникає під впливом нав'язливих уявлень щодо можливого контакту з психотравмуючою ситуацією і характеризується психічною виснаженістю, емоційною пригніченістю, відчаєм, роздратуванням.

Лит.: Рібцун Ю. В. Зайкання: підтримка дитини з особливими мовленнєвими потребами в освітньому середовищі. К.: 2022. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/733057/>

Юлія Рібцун